

Från svunna tider

Denna gång ska vi göra ett rejält hopp bakåt i tiden och få en inblick i travets värld från 1920-talet. Det mesta av innehållet har jag hämtat från **Svensk Travsport**, en kvartalstidskrift som utkom under ett flertal år. Dess uppföljare blev sedermera **Svensk Travkalender**.

Inleder med ett utdrag ur en årsberättelsen för 1920:

Travtävlingarna under år 1920 har för flera av de större sällskapen på grund av ogynnsamma väderleksförhållanden måst inställas. Däremot gynnades Stockholmstävlingen av önskeväder samt anmälningar av många och goda travare jämte stor tillströmning av publik varför det ekonomiska resultatet blev synnerligen gott.

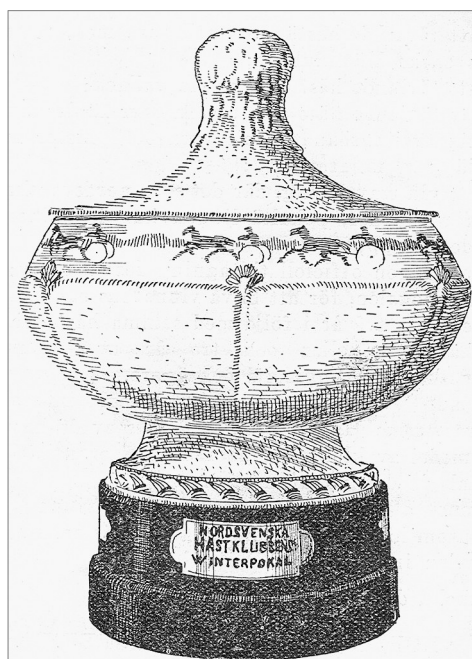
Officiella tävlingar har avhållits av 11 sällskap på 12 tävlingsplatser och 16 tävlingsdagar varunder har startats 107 lopp med 840 anmälningar och 365 hästar. I unghästloppen hava deltagit 43 hästar födda 1916, 68 födda 1917 samt i avelsloppen 72 hästar.

Brunnsviken var före Solvallas tillkomst den naturliga mötesplatsen för huvudstadens travintresserade och i tidskriften kunde man läsa följande:

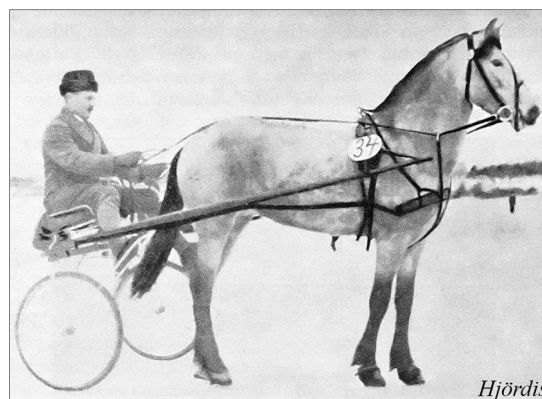
Till Svenska Travsällskapets tävlingar å Norra Brunnsviken voro anmälda 52 hästar, därav 30 varmblodiga och 22 kallblodiga. Det jämförelsevis ringa antalet av de senare torde hava sin förklaring i de kolossalt dyra järnvägsfrakterna, som hindrat många avläggset boende att hitresa.

Så här kunde en proposition till Brunnsviken se ut:

Best Friends lopp. För alla hästar. 2000 meter. Tillägg beräknat efter 15 meter för varje vunna 1000 kronor intill 8000 kronor, därefter ytterligare 15 meter för varje vunna 2000 kronor intill 14000 kronor, därefter ytterligare 15 meter för varje vunna 3000 kronor. Insats 45 kronor. Förstapris 550 kronor plus hederspris, andra 250 kronor, tredje 100 kronor, fjärde 45 kronor. Äran och förnämliga hederspriser lockade vid denna tid lika mycket som de prispengar som delades ut. Vidstående bild visar ett vandringspris med ett värde av 2000 kronor, en oerhörd summa på den tiden.

Avsaknaden av permanenta banor gjorde att det förekom en mängd tävlingar såväl på isbanor som på landbacken, vilka för det mesta drog till sig stora publikskaror, inte minst på grund av bristen på annan förströelse. Även kända hästar och kuskar startade på dessa banor. Således kan man läsa att dåtidens stora kallblodsstjärna **Hjördis** (bild) med **E.J. Nordin** (far till Sören, Gunnar och Gösta) i sulkyn överlägset segrade under tävlingarna i Delsbo den 2 januari 1921.

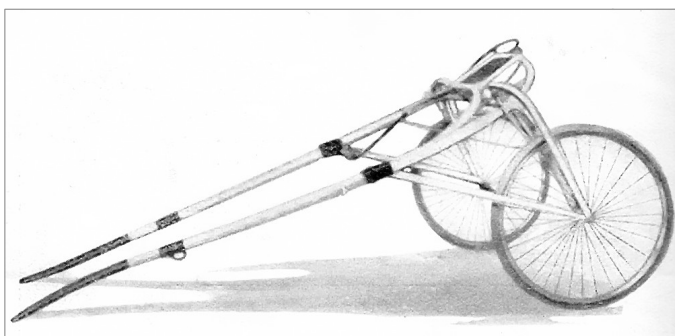
Hjördis

I jämförelse med dagens förhållande då publiken i allmänhet har möjlighet att vistas under tak (om man nu inte föredrar att följa tävlingarna på TV eller framför datorn) och de aktiva kan åtnjuta så kallade allvädersbanor var man förr betydligt mer beroende av vädret. En artikel om travtävlingarna vid Orust i januari 1922 ger ett gott belägg för detta:

Dala Travklubbs officiella Travtävling

hålles å sjön Varpan vid Falun, Söndagen den 26 Februari 1922. Propositioner erhålles mot rekv. hos klubben, adress FALUN.

Isförhållandena på Västkusten äro ej alltid lämpade för travtävlingarnas hållande. I fjor måste tävlingarna inställas, och i år måste de till den 14:e utsatta tävlingarna uppskjutas i två veckor.

Bilden till höger föreställer den nya sulkytypen som lanserades vid denna tid. Den ser förvånansvärt modern ut, men var för de flesta en oåtkomlig lyxartikel.

Så kallade stötkörningar var inte ovanliga och föranledde nedanstående paragraf angående förhållan häst:

Om domaren vid tävling har anledning anse att en häst hållits tillbaka eller eljest på något sätt av körsvennen hindrats att segra, kan han förklara tävlingen vara ogiltig och befordra körsvennen eventuellt även ägaren eller annan körsven eller hästägare, som haft del däri, till vederbörlig bestraffning.

Diverse notiser om träning, sjukdomar och bortgångna storheter, såväl två- som fyrbenta, hittar man också i Svensk Travsport liksom annonser av varierande slag. Här är några utdrag från en minnesruna om hästen **Lord**:

Den riksbekante, vitt frejdade värmländske hingsten Lord, har nyligen fått lyckta sin ärorika bana.

Känd över hela landet, var han på travbanor och utställningar allas favorit. Denna häst var begåvad med ett förstånd som gränsade till det mänskliga.

Snabbaste kallblod 1923: Hjördis 1.41,9, Primus 1.44, Munter 1.48.

Snabbaste varmblod 1923: Peter Pouge 1.23,6, Baron Handspring 1.27,8, Best Friend 1.28,3 (alla danska)

Några hästarnas prissummor i början av 1924: Hjördis 10.500, Prinsen 3.500, Storm 2.057, Peter Pougé 32.186, Best Friend 17.539, Jenny Wilkas 11.935.

Red Bon blev den stora fixstjärnan under senare delen av 1920-talet. Ett referat från Brunnsviken 1926 ger en antydning om hans storhet:

I fjärde loppet visade Red Bon ånyo sin överlägsenhet i det han på 2:a långsidan i en kolossal speed sköt upp mot teten och avfärdade den tappert gnoende Tullipan.

Avslutar med några rader ur en annons från 1927 med titeln Sommartävlingar vid Stockholm:

Å den under anläggning varande sommarbanan vid Solvalla (mellan Sundbyberg och Bromsten) kommer att, så snart den blir i ordning, på eftersommaren att anordnas tävlingar – antagligen tre meetings om 3 dagar vardera.